

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : **29 Nisan 2026**

Sayı : **18692**

44046

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.
27.04.2026

Av. Mahmut TANAL
CHP Şanlıurfa Milletvekili

Şanlıurfa ili Eyyübiye ilçesi kırsalında Dernek, Kızılkuyu, Keberli, Çalışkanlar, Aşağı Çaykuyu, Yukarı Çaykuyu ve Güzelkuyu hattında; organize sanayi bölgesi ve besi tesislerinden kaynaklandığı ileri sürülen atık suların açık alanda akarak tarım arazilerine, mera alanlarına, yüzey ve yeraltı su kaynaklarına karıştığı, bu durumun ağır koku, çevresel kirlilik, ürün kaybı ve halk sağlığını tehdit eden sonuçlara yol açtığı yönünde ciddi iddialar kamuoyuna yansımıştır.

Bu iddiaların doğru olması halinde ortaya çıkan durum yalnızca çevre kirliliği ile sınırlı olmayıp; Anayasa'nın 56'ncı maddesinde güvence altına alınan sağlıklı ve dengeli çevrede yaşama hakkı, halk sağlığı, gıda güvenliği, su hakkı ve tarımsal üretim güvenliği bakımından çok yönlü bir kamu sorunu niteliği taşımaktadır.

2872 sayılı Çevre Kanunu, 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ile 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu uyarınca; kirlетici deşarjların denetlenmesi, çevresel etkilerin önlenmesi ve kamu sağlığının korunması idarenin açık yükümlülüğüdür.

Buna rağmen söz konusu bölgede çevresel kirlilik iddialarının süreklilik arz etmesi; denetim mekanizmalarının etkinliği, idari gözetim ve kamu hizmetlerinin gereği gibi yerine getirilip getirilmediği hususunda ciddi soru işaretleri doğurmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Şanlıurfa ili Eyyübiye ilçesi kırsalında Dernek, Kızılkuyu, Keberli, Çalışkanlar, Aşağı Çaykuyu, Yukarı Çaykuyu ve Güzelkuyu hattında atık su kaynaklı çevre kirliliği iddialarına ilişkin Bakanlığınıza ulaşan şikâyet sayısı kaçtır?
2. Son 5 yıl içerisinde söz konusu bölgede Bakanlık, İl Müdürlüğü veya bağlı birimler tarafından kaç denetim yapılmıştır? Bu denetimlerin tarihleri, kapsamı ve sonuçları nelerdir?
3. Organize sanayi bölgesi, besi tesisleri ve diğer işletmelerin atık su deşarjlarına ilişkin verilmiş izinler, denetim raporları ve tespit edilen uygunsuzluklar nelerdir?
4. Bölgede toprak, yüzey suyu ve yeraltı sularına ilişkin ağır metal, kimyasal kirlilik, biyolojik kontaminasyon ve toksik atık analizleri yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları nelerdir?
5. İddia edilen atık suların tarım arazilerine ve sulama kaynaklarına karışıp karışmadığı yerinde incelenmiş midir? Bu konuda hazırlanmış bir teknik rapor var mıdır?

6. Bu bölgede yetiştirilen tarımsal ürünler üzerinde gıda güvenliği açısından analiz yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları kamuoyuyla paylaşılmış mıdır?
7. Söz konusu bölgede çevre kirliliği nedeniyle idari yaptırım uygulanan işletme sayısı kaçtır? Kesilen idari para cezalarının toplam tutarı nedir?
8. Çevre Kanunu kapsamında faaliyeti durdurulan, hakkında suç duyurusunda bulunulan veya adli sürece konu edilen işletme bulunmakta mıdır?
9. Bölgede mera alanları, doğal yaşam ve ağaç varlığı üzerinde olduğu ileri sürülen zararlar hakkında Bakanlığınızca etki incelemesi yapılmış mıdır?
10. Söz konusu iddialar kapsamında bağımsız laboratuvarlar aracılığıyla yeni numune alma ve kapsamlı çevresel inceleme başlatılacak mıdır?
11. Şanlıurfa Organize Sanayi Bölgesi ve çevresindeki sanayi ve hayvancılık tesislerinin atık arıtma altyapıları yeterli midir? Yetersiz ise buna ilişkin iyileştirme planı ve takvimi nedir?
12. Bölgedeki çevre kirliliğinin halk sağlığı üzerindeki etkilerine ilişkin Sağlık Bakanlığı ile koordineli bir inceleme veya epidemiyolojik araştırma yapılmış mıdır?
13. Şanlıurfa genelinde çevresel denetim kapasitesinin artırılması, atık deşarjlarının sürekli izlenmesi ve kamuoyunun şeffaf şekilde bilgilendirilmesi amacıyla yeni bir eylem planı hazırlanmakta mıdır?
14. İddiaların doğru olması halinde, oluşan çevresel zararların giderilmesi ve kirletenin sorumluluğu ilkesi gereğince tazmin ve rehabilitasyon süreçleri işletilecek midir?
15. Bu kapsamda sorumluluğu bulunan kamu görevlileri veya işletmeler hakkında herhangi bir idari veya adli soruşturma başlatılmış mıdır? Başlatılmış ise mevcut durumu nedir?
16. Bölgede ortaya çıkan çevresel kirliliğin tamamen ortadan kaldırılmasına yönelik belirlenmiş bir takvim bulunmakta mıdır? Varsa bu takvim nedir?
17. Bakanlığınız, söz konusu iddialar kapsamında bölgede acil ve yerinde inceleme başlatacak mıdır?